

Konferencja PIE - *Gospodarka odpadami w wymiarze termicznego przekształcenia i
wyzwań w obszarze odpadów opakowaniowych*

Katowice, 11 maja 2023 roku

Obecna sytuacja prawna na rynku odpadów opakowaniowych – konsekwencje dla przemysłu

Jakub Tyczkowski

Rekopol Organizacja Odzysku Opakowań S.A.

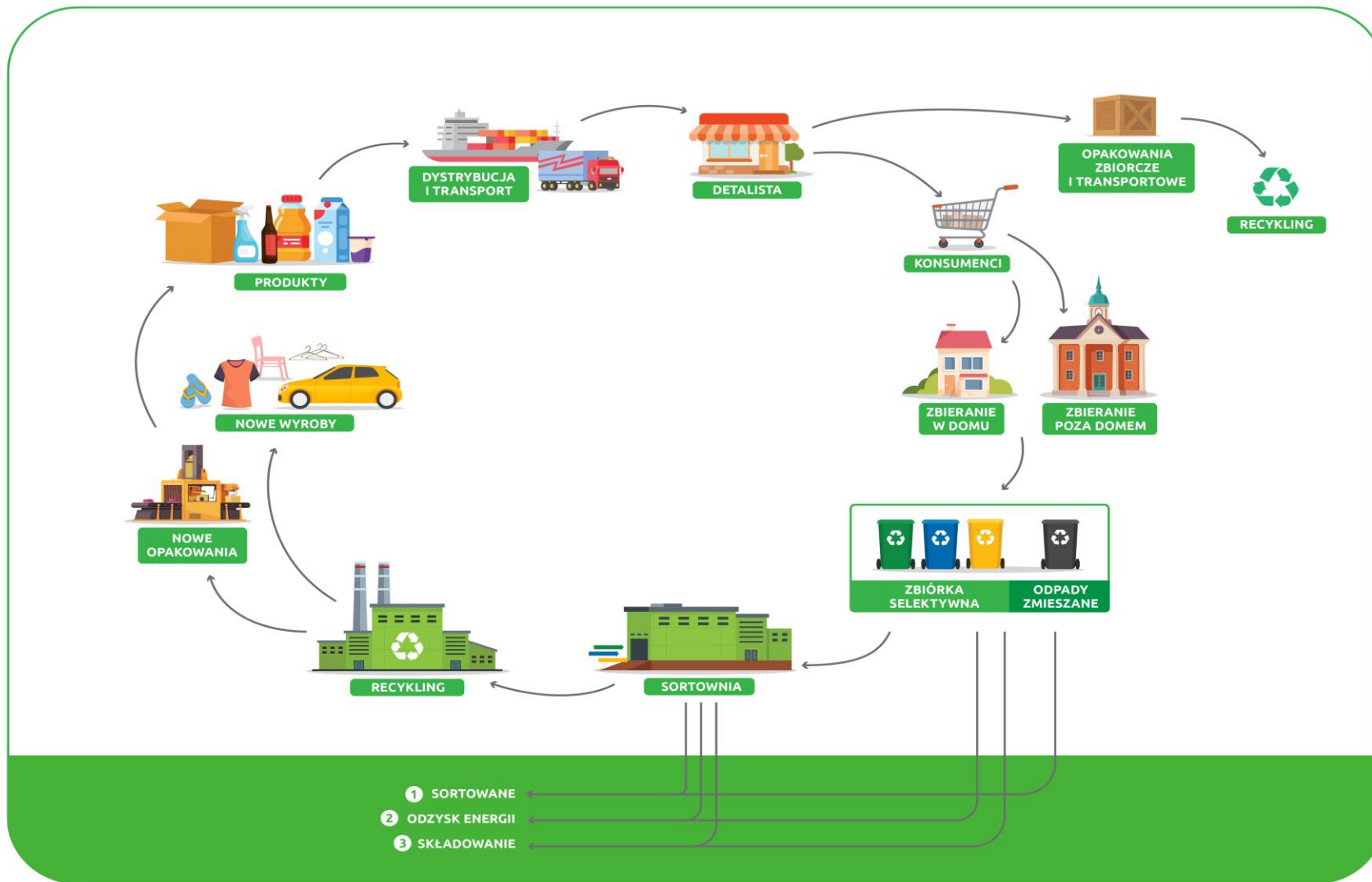

“(…) jestem za recyklingiem, ale to nie jest optymalne rozwiązanie.

Optymalne rozwiązanie to wyeliminowanie konieczności recyklingu, albo dlatego, że zaprzestasz używać jakichś materiałów, lub jeśli ich używasz, to wykorzystujesz je ponownie”.

Frans Timmermans, VP EU Commission (2019)

Model gospodarki cyrkularnej

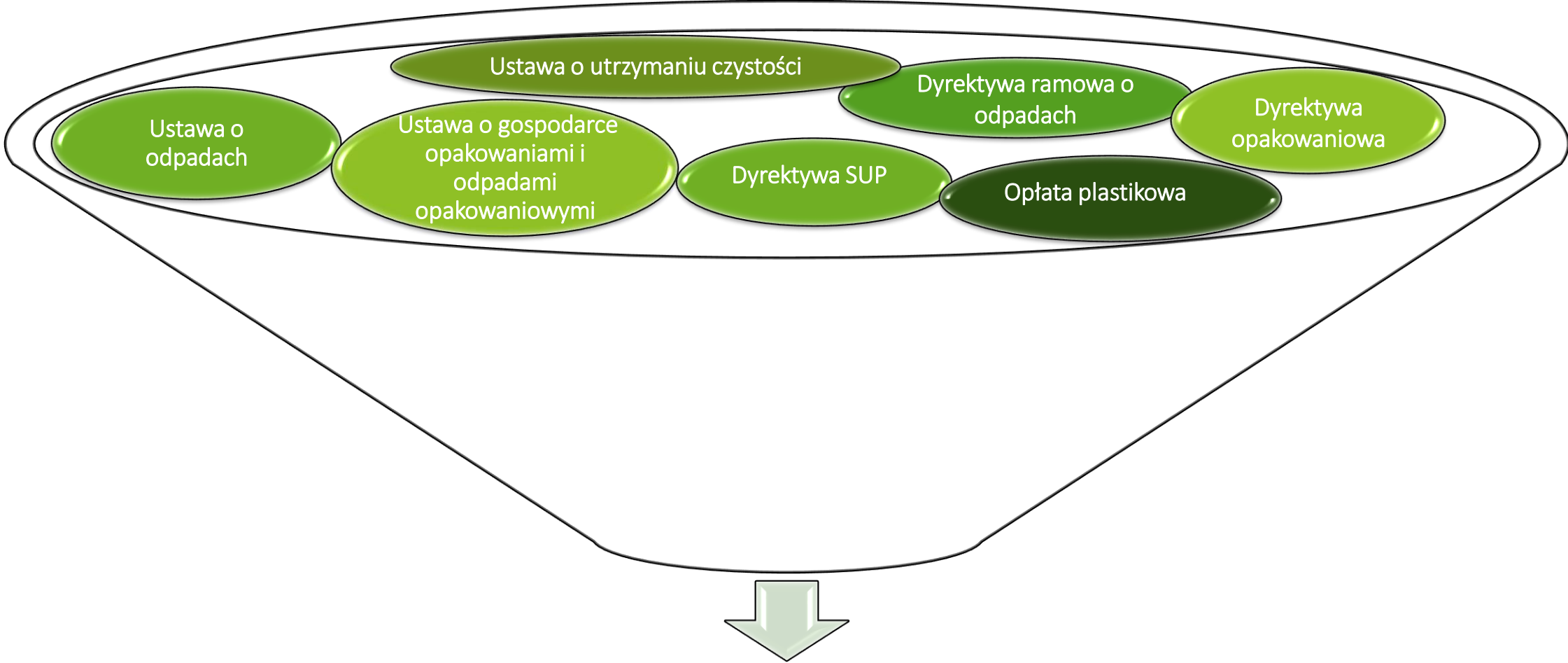
Mówimy o konieczności pilnego wdrożenia dobrze przemyślanego systemu gospodarowania opakowaniami i odpadami opakowaniowymi

Otoczenie

Green Deal

Fit for 55 (pakiet regulacyjny)

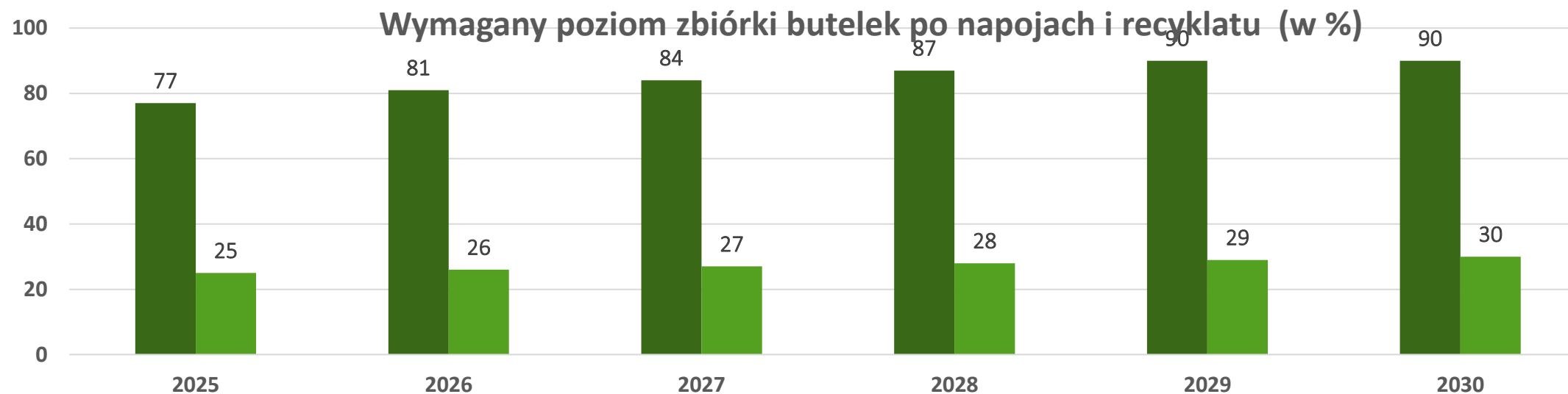
GOZ (model gospodarczy)

System gospodarki odpadami opakowaniowymi

CEL: wyeliminowanie albo ograniczenie wpływu niektórych jednorazowych wyrobów z tworzyw sztucznych

- ▶ Nowelizacja ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej oraz niektórych innych ustaw
- ▶ Pierwszy projekt – 19 marca 2021
- ▶ 10 marca przekazano do Senatu
- ▶ 30 marca stanowisko Senatu
- ▶ 14 kwietnia Sejm rozpatruje stanowisko Senatu
- ▶ 17 kwietnia skierowana do podpisu Prezydenta
- ▶ 9 maja została opublikowana

- ▶ Wprowadzono do tego projektu sposób realizacji wymaganych poziomów zbiórki
 - ▶ Samodzielnie
 - ▶ Za pośrednictwem organizacji odzysku opakowań **ALE** organizacja odzysku nie przejmuje odpowiedzialności finansowej za niezrealizowanie tego obowiązku (takie rozwiązanie nie zostało przewidziane)

Wydaje się, iż ze względu na opóźnienia we wdrażaniu systemu kaucyjnego, w ramach którego przewidziana była możliwość realizacji obowiązku zbiórki butelek po napojach, ustawodawca dokonał przesunięcia regulacji tego punktu dyrektywy SUP do obecnie będącej „na ostatniej prostej” ustawy .

Kaucja

13 kwietnia po wielu miesiącach ciszy pojawia się nowy projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (z 29 marca 2023)

- ▶ Obowiązek zbiórki nałożony na butelki na napoje z tworzyw sztucznych, puszki metalowe oraz szklane butelki wielokrotnego użytku (ALE poziom musi być realizowany tylko poprzez system kaucyjny)
- ▶ Obowiązek nałożony na napoje na bazie wody i mleka
- ▶ Do masy zebranych odpadów wliczać się będzie nakrętki i wieczka, ale bez zanieczyszczeń występujących wewnątrz lub na zewnątrz opakowań (w tym klejów i etykiet),
- ▶ Podmioty reprezentujące (jeśli będzie ich więcej) będą musiały zawrzeć ze sobą umowy dotyczące wzajemnych rozliczeń kaucji oraz wymiany opakowań i odpadów opakowaniowych,
- ▶ Akcjonariuszem podmiotu reprezentującego będą mogły być izby, a nie tylko wprowadzający i związki pracodawców ich reprezentujące,
- ▶ Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni mniejszej niż 200 m. kw. będzie miał obowiązek zawarcia umowy przynajmniej z jednym podmiotem reprezentującym,
- ▶ Podmiot reprezentujący będzie miał obowiązek zawarcia umowy z każdym podmiotem prowadzącym jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni poniżej 200 m. kw., który się do niego zgłosi i z każdym powyżej 200 m kw.

Kaucja

- ▶ Zmienione mają być zasady wykazywania selektywnej zbiórki dla butelek szklanych wielokrotnego użytku (iloraz kaucji pobranej i zwróconej w danym roku kalendarzowym),
- ▶ Prowadzący butelki szklane wielokrotnego użytku będzie mógł utrzymywać własny system do końca 2024 r. a w przypadku opakowań wprowadzonych do obrotu przed 1 stycznia 2025 r. będzie mógł za te opakowania pobierać kaucję do końca 2025 r.
- ▶ Projekty rozporządzeń przewidują:
 - ▶ kaucja na wszystkie rodzaje opakowań objętych systemem ma być jednolita i wynosić 50 gr,
 - ▶ opłata produktowa ma wynosić 12,5 zł od każdego nie zebranego kilograma brakującego do realizacji celu
- ▶ Wielu interesariuszy wyczekuje ustawy implementującej system kaucyjny w Polsce – w połowie kwietnia „przeszła” przez Komisję Prawniczą Rady Ministrów, przed nami notyfikacja

Ustawa ma znówelizować ustawę SUP m.in. co do realizowania sposobu celu
zbiórki

Kaucja – potencjalne konsekwencje dla rynku

- ▶ Przejście części opakowań do systemu kaucyjnego będzie oznaczać zmianę sposobu realizację poziomów recyklingu – to nie zbiórka i sortowanie odpadów opakowaniowych w systemie komunalnym będą miejscem pozyskiwania zużytych opakowań do ich recyklingu a stanie się nim infrastruktura systemu kaucyjnego (automatyczna lub/i manualna)
- ▶ Na podstawie szacunkowej analizy można ustalić, iż wolumen opakowań, które „przejdą” do systemu kaucyjnego będzie kształtował się następująco:

	RAZEM	PAPIER	SZKŁO	TW.SZT	STAL	ALUMINIUM	DREWNO
WOLUMEN OPAKOWAN 2021	6 459 677	2 076 066	1 345 387	1 165 515	181 598	93 552	1 597 560
"Wyjście" do systemu kaucyjnego	475 000		150 000	250 000		75 000	
Wolumen PO	5 984 677	2 076 066	1 195 387	915 515	181 598	18 552	1 597 560
Zmiana w %	-7,4%	0,0%	-11,1%	-21,4%	0,0%	-80,2%	0,0%

- ▶ 21 marca 2022 ukazał się artykuł w DGP dotyczący najbliższych losów Ustawy wprowadzającej nowy system ROP w Polsce, w którym jest mowa o zaleceniach zespołu programowania prac rządu, w tym o:
 - ▶ Konieczności „ograniczenia proinflacyjnego wpływu tej regulacji”
 - ▶ Konieczność sprawienia by „bardziej odpowiadała oczekiwaniom przedsiębiorców” oraz by jej skutki były jak najmniej niekorzystne dla konsumentów
 - ▶ A także, że w obecnej sytuacji może to oznaczać opóźnienia w wejściu ustawy w życie (wypowiedź min. Łukasza Szrejbera)
- ▶ O unikaniu czynników inflacyjnych wspomina także cytowany min. Ozdoba, który mówi o:
 - ▶ Z jednej strony o „bardzo zaawansowanym etapie prac” nad ustawą
 - ▶ Z drugiej zaś o „ politycznym charakterze decyzji co do kolejnych etapów dalszego procesu legislacyjnego”
 - ▶ Min Ozdoba dodał, że nie przewiduje opóźnień w procedowaniu obecnie diskutowanych ustaw – wdrażającej SUP i dotyczącej systemu kaucyjnego

Coraz bardziej prawdopodobnym jest scenariusz funkcjonowania systemu ROP w obecnym kształcie nie tylko do końca tego roku ale jeszcze w latach 2024 a może i 2025

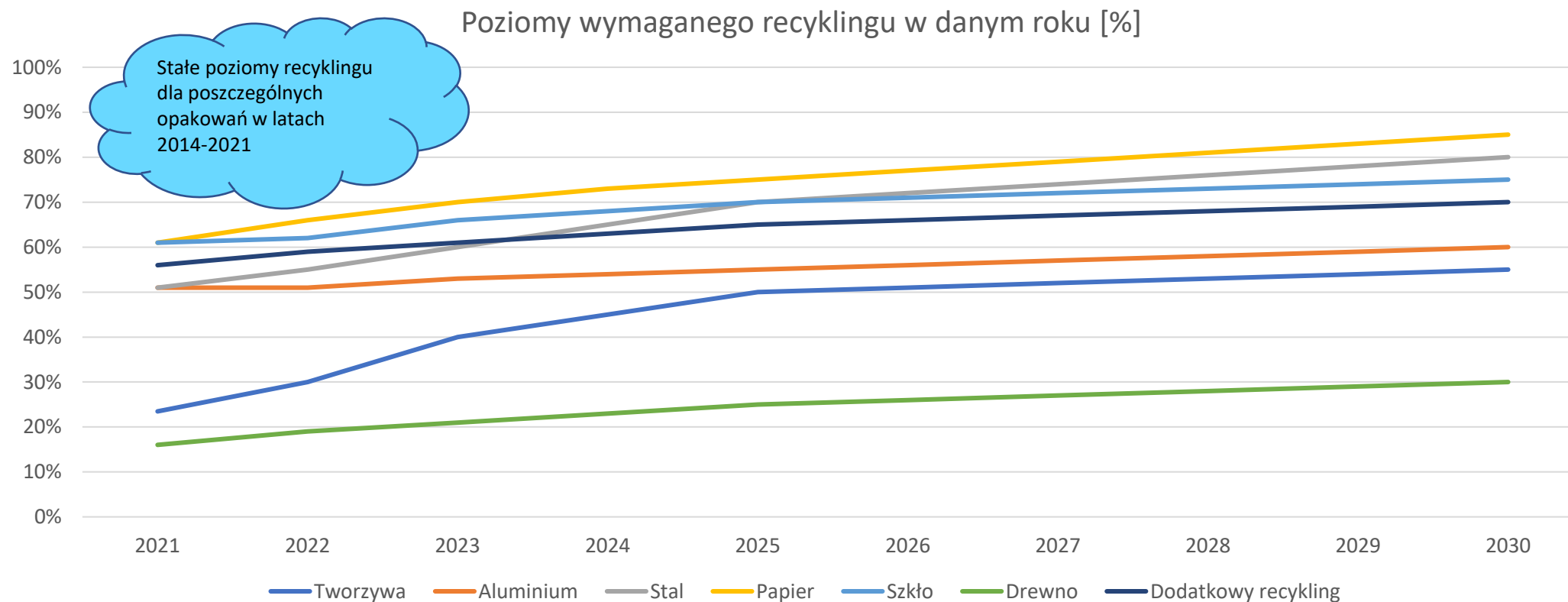
- ▶ W grudniu 2021 opublikowane zostały dwa dodatkowe akty prawne (niższego rzędu) ale o niezwykle istotnym znaczeniu dla przedsiębiorców wprowadzających opakowania na rynek
 - ▶ Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z 17 grudnia 2021 roku w sprawie rocznych poziomów recyklingu odpadów opakowaniowych w poszczególnych latach do 2030 r. (Dz.U. poz. 2375)
 - ▶ Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z 17 grudnia 2021 roku w sprawie szczegółowych warunków zaliczania masy odpadów opakowaniowych do poddanych recyklingowi (Dz.U. poz. 2365)

Od 2014 roku nie były zmieniane poziomy recyklingu w Polsce
Zmiana sposobu liczenia masy odpadów opakowaniowych poddanych recyklingowi istotnie wpłynie na wyniki systemu i sytuację w zakresie podaży i popytu na rynku realizacji obowiązków przedsiębiorców

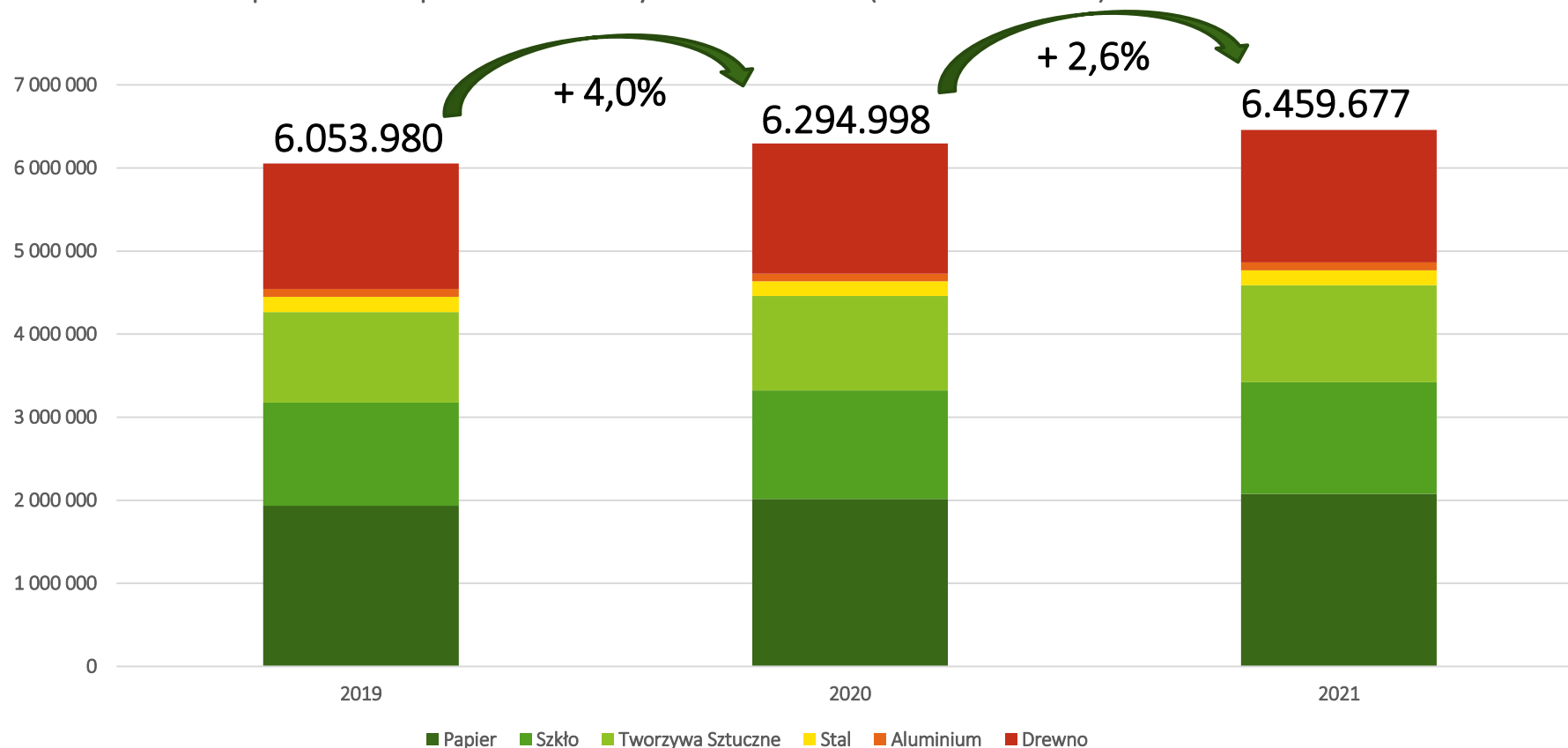
Zmiany legislacyjne cd - Rozporządzenie MKiŚ w sprawie rocznych poziomów recyklingu

- ▶ Weszło w życie 01 stycznia 2022
- ▶ Przedstawia ścieżkę dochodzenia przez Polskę do docelowych, unijnych poziomów recyklingu poszczególnych opakowań do 2025 oraz do 2030
- ▶ Założono stopniowe, coroczne wzrosty poziomów, zróżnicowane we wszystkich materiałach

Opakowania wprowadzone na rynek 2018-2021 [Mg]

Opakowania wprowadzone na rynek 2019 - 2021 (fakt. 2018 - 2020) w tonach

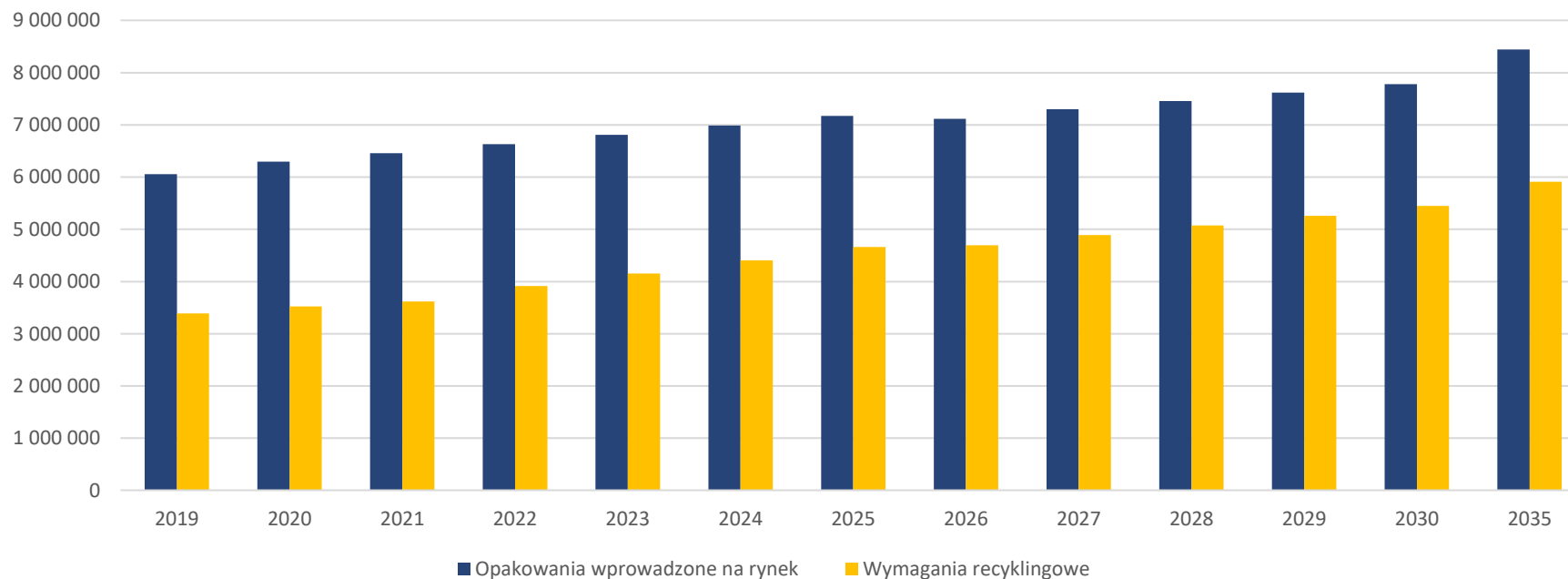
Struktura materiałowa opakowań wprowadzanych na rynek od lat podobna

Tempo wzrostu 2,5 – 3% powinno być maksymalnym tempem w najbliższych latach

Duży wpływ zmian prawnych – w tym zakres i data wejścia w życie systemu kaucyjnego oraz kształt systemu ROP na wolumen opakowań będących przedmiotem obowiązków przedsiębiorców realizowanych przez OOO

Opakowania wprowadzone na rynek 2018-2021 [Mg]

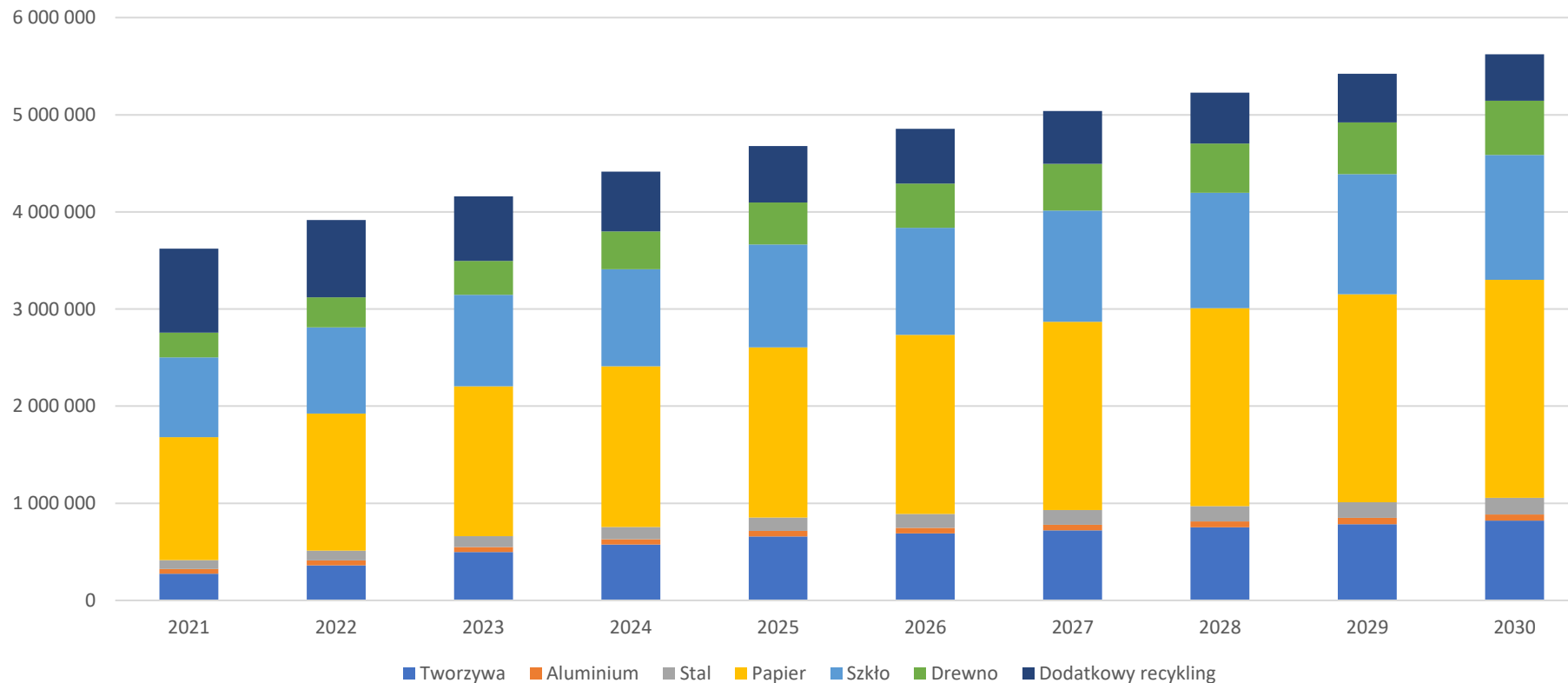
Opakowania wprowadzone na rynek oraz wymagania w zakresie recyklingu w latach 2019 - 2035

Skumulowane tempo wzrostu opakowań wprowadzonych na rynek powinno wynieść do 2035 roku około 30% (licząc od 2022 roku i z uwzględnieniem wyjścia do systemu kaucyjnego butelki PET i puszki aluminiowej) natomiast wymagań recyklingowych ponad 63%. Ponadto ze względu na zmiany prawne, w tym już te obowiązujące od 2022 roku zakres zobowiązań wprowadzających ulegnie istotnej zmianie.

Zmiany poziomów recyklingu – Dz.U. poz. 2375

Wolumen obowiązków całego rynku opakowań [Mg]

Wolumen odpadów opakowaniowych, które będzie trzeba poddać recyklingowi powinien wzrosnąć w ciągu 9 lat z 2,76 mln do 5,14 mln ton – wzrost o prawie 87% przy czym największe wzrosty roczne przewidziane są na lata 2022 (13%) i 2023 (12%)

➤ Konsekwencje:

✓ Tempo wzrostu poziomów z 2022 na 2023

✓ Papier 70/66 = + 6,1%

✓ Szkło 64/62 = + 3,2%,

✓ Tworzywa sztuczne 40/30 = + 33,3%

✓ Stal 60/55 = +9,1%

✓ Aluminium 51/51 = +0,0%

✓ Drewno 21/19 = 10,5%

✓ Śr. Recykling 61/59 = 3,4%

✓ Zwiększenie popytu na rynku organizacji odzysku opakowań - wzrost zapotrzebowania przy tym samym wolumenie - Możliwy wzrost kosztów koszt realizacji obowiązków ze strumienia komunalnego

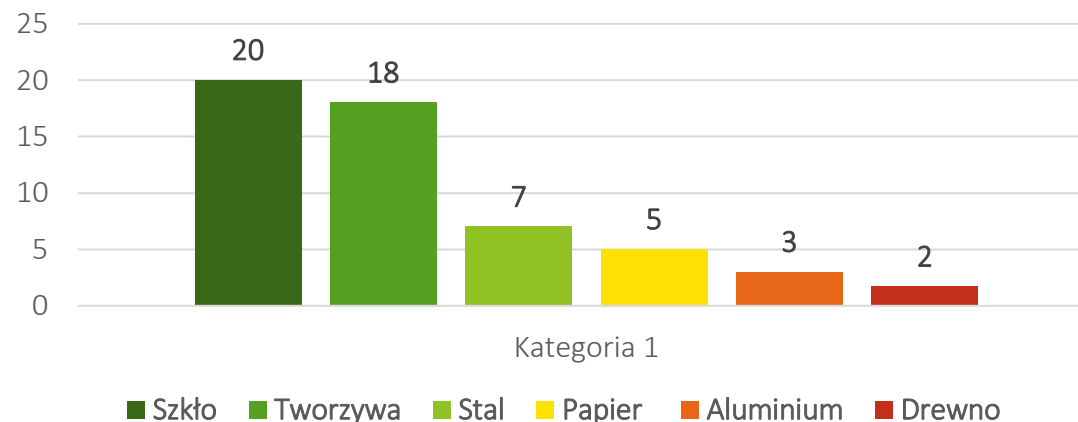
▶ Na wzrost kosztów będzie miało wpływ także drugie rozporządzenie...

Rozporządzenie MKiŚ „w sprawie zanieczyszczeń” - Dz.U. poz. 2365

- ▶ Weszło w życie 01 stycznia 2022
- ▶ Nakłada obowiązek odliczania zanieczyszczeń od dotychczas potwierdzanych na DPR i EDPR mas
- ▶ Pierwsze szacunki średnich strat w poszczególnych materiałach opakowaniowych z tytułu konieczności odliczania zanieczyszczeń branży recyklingowej przedstawia poniższa tabela

<u>Zanieczyszczenia</u>	PAPIER	SZKŁO	TW.SZTUCZNE	STAL	ALUMINIUM	DREWNO
GD	11%	30%	25%	10%	6%	
IŻ	5%	10%	5%	10%	6%	8%

- ▶ Ilość zanieczyszczeń zaobserwowane w systemie Rekopolu za 2022:

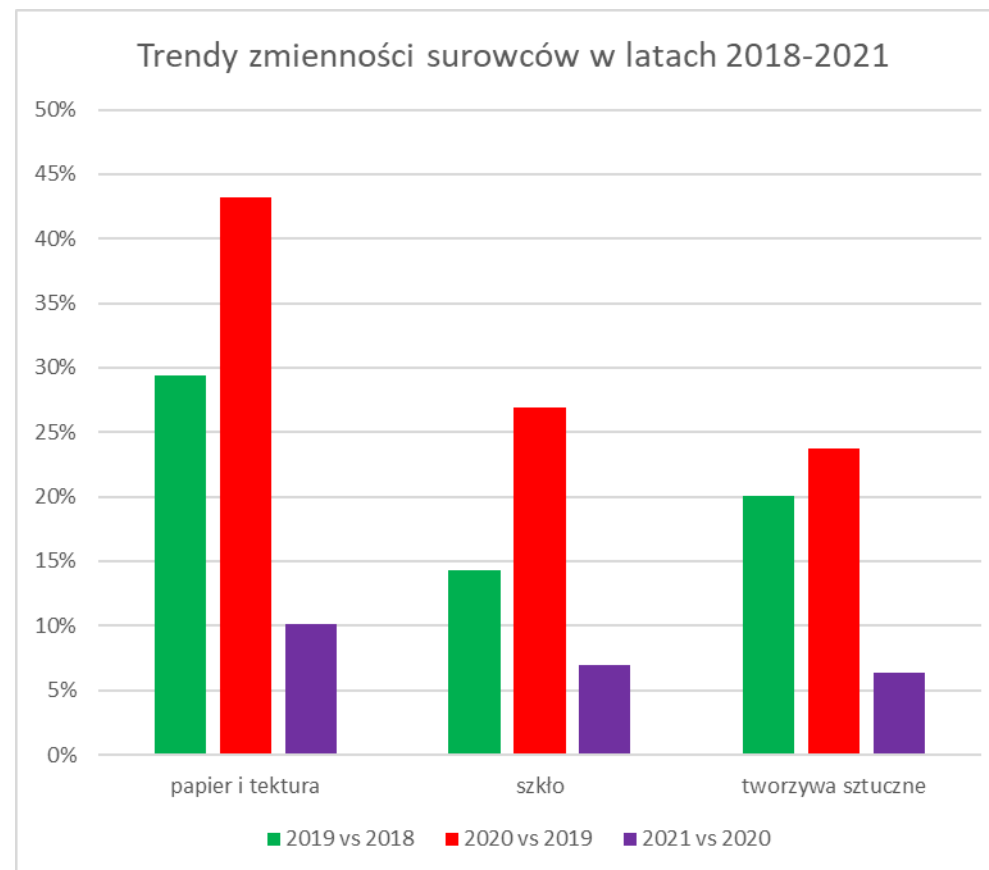
Rozporządzenia MKiŚ w sprawie zanieczyszczeń vs tempo zbiórki selektywnej

- ▶ Ostateczny wpływ w .w. rozporządzenia na koszty realizacji obowiązków będzie uzależniony także od osiągniętego w 2021 i 2022 roku tempa wzrostu zbiórki i przygotowania do recyklingu odpadów opakowaniowych zarówno tych pochodzących z GD jak i z PiH
- ▶ Tempo wzrostu zbiórki selektywnej odpadów surowcowych przeznaczonych do recyklingu na bazie danych GUS

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Papier	1,1%	4,5%	-9,3%	16,8%	29,4%	43,2%	10,1%
Szkło	3,2%	5,5%	3,5%	9,1%	14,3%	27,0%	6,9%
Tworzywa	-3,5%	0,3%	-2,9%	11,9%	20,1%	23,8%	6,4%

- ▶ Utrzymanie wysokiego tempa wzrostu mogłoby istotnie zneutralizować „wyparowanie” znacznej ilości DPR z systemu wskutek wejścia w życie nowego sposobu pomiaru recyklingu
- ▶ Dane za 2021 pokazują znaczne osłabienie dynamiki

Tempo zbiórki wg GUS w latach 2018-2021 [%]

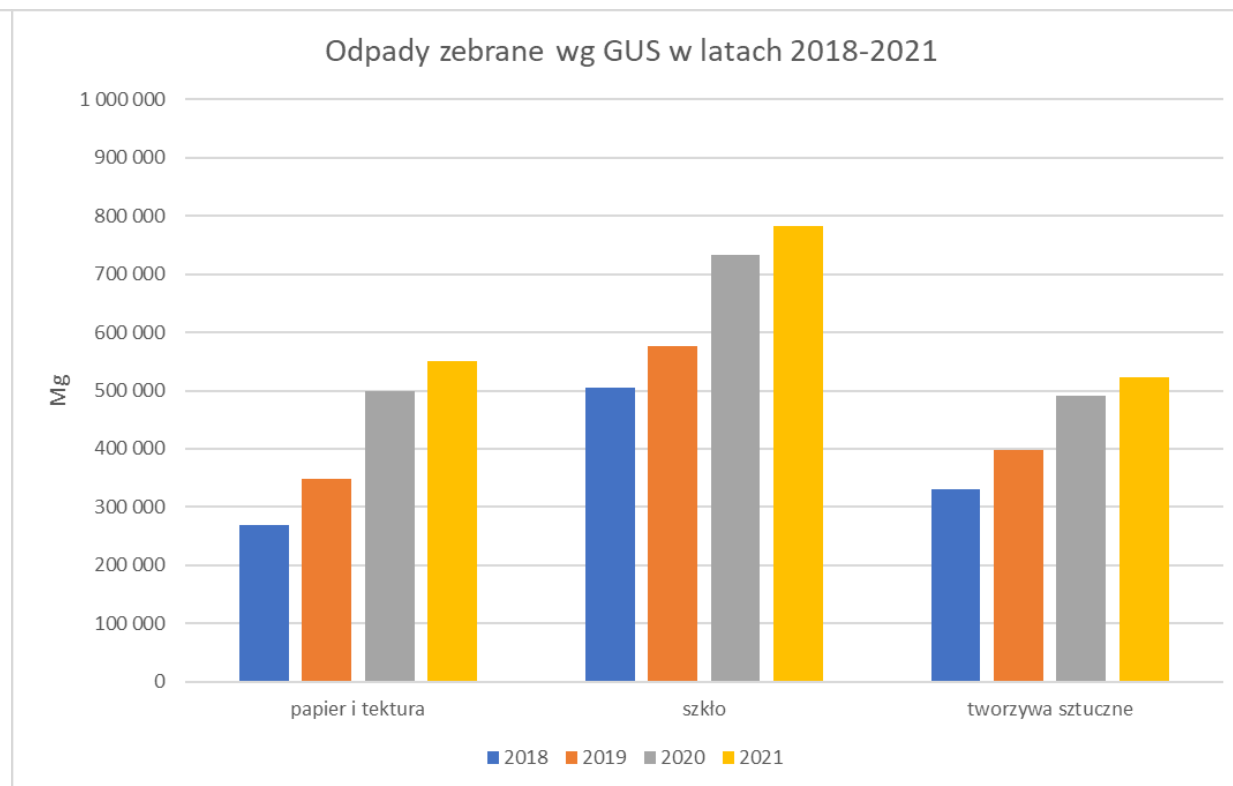
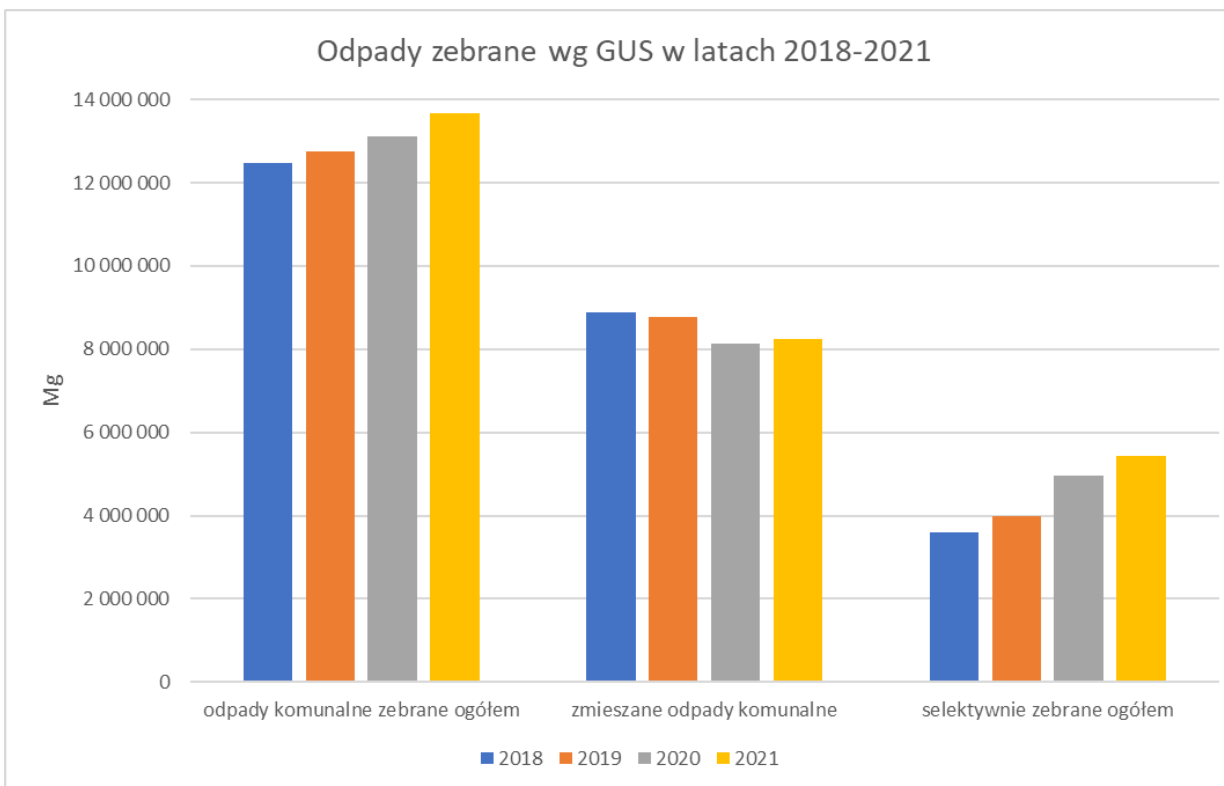

Odpady zebrane wg GUS w latach 2018-2021 [Mg]

Rodzaj odpadu	2018	2019	2020	2021
Odpady komunalne zebrane ogółem, w tym:	12 485 425	12 752 778	13 116 898	13 673 583
Zmieszane odpady komunalne – 20 03 01	8 877 469	8 775 346	8 142 334	8 234 037
Selektywnie zebrane ogółem (grupy 15 – opakowaniowe i 20 – komunalne), w tym:	3 607 956	3 977 432	4 974 563	5 439 546
Papier i tektura	269 404	348 594	499 213	549 928
Szkło	505 059	577 151	732 735	783 655
Tworzywa sztuczne	330 518	396 878	491 230	522 602

Rodzaj odpadu	2018	2019	2020	2021
Odpady komunalne zebrane ogółem z gospodarstw domowych	10 445 808	10 776 432	11 288 283	11 732 280
Odpady komunalne zebrane ogółem z nieruchomości niezamieszkałych	2 039 617	1 976 346	1 828 615	1 941 303
Zmieszane odpady komunalne z gospodarstw domowych	7 128 655	7 117 814	6 684 917	6 694 319
Zmieszane odpady komunalne z nieruchomości niezamieszkałych	1 748 814	1 657 532	1 457 418	1 539 718
Selektywnie zebrane ogółem z gospodarstw domowych	3 317 153	3 658 618	4 603 366	5 037 961
Selektywnie zebrane ogółem z nieruchomości niezamieszkałych	290 804	318 814	371 197	401 585

Odpady zebrane wg GUS w latach 2018-2021 [Mg]

Wymagane poziomy recyklingu odpadów komunalnych dla gmin

Wymagany poziom recyklingu dla gmin	Lata								
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2030
Wymagany poziom [%]	30%	40%	50%	20%	25%	35%	45%	55%	60%
Wymagany poziom [Mg]	1 595 180	2 172 451	2 860 587	2 734 717	3 465 556	4 973 072	6 553 799	8 210 454	9 889 096

- Powyższe wolumeny odpadów wymagane poddawania recyklingowi w poszczególnych latach wg. obowiązujących poziomów i metodyki zostały obliczone przez REKOPOL na podstawie danych GUS odnośnie odpadów komunalnych zebranych ogółem do 2021 roku oraz zaprognozowane dalej do roku 2030
- Do roku 2020 (żółte komórki) obowiązywały poziomy w odniesieniu jedynie do frakcji surowcowej, natomiast od roku 2021 obowiązują poziomy w odniesieniu do całkowitej ilości zebranych odpadów komunalnych
- Wsparcie frakcji surowcowej do roku 2020 – mniejsze wsparcie od 2021 roku może utrudnić realizację celów zbiórkowych
- Widoczne jest zahamowanie wzrostu obowiązkowej do recyklingu masy odpadów w roku 2021, po zmianie metodyki i spadku poziomu z 50% w 2020 roku do 20% w roku 2021
- W dalszych latach, z uwagi na coroczny wzrost poziomu (dynamiczny zwłaszcza w latach 2022-2025), gminy będą zobowiązane do poddawania recyklingowi bardzo dużych ilości odpadów, co może być dla nich ciężkie do osiągnięcia i zapewne realizowane będzie w dużej mierze odpadami biodegradowalnymi, których selektywna zbiórka w ostatnich latach znacząco wzrosła

Butelka PET i na napoje mleczne

- ▶ Konieczność zrealizowania 77% poziomu zbiórki opakowań po napojach w 2025 (de facto dotyczy butelki PET) i forma systemu w jakiej będzie on realizowany (system kaucyjny, system „gminny” czy mieszany w przypadku opóźnień w implementacji) będzie miał implikacje także dla pozostałych opakowań z tworzyw sztucznych

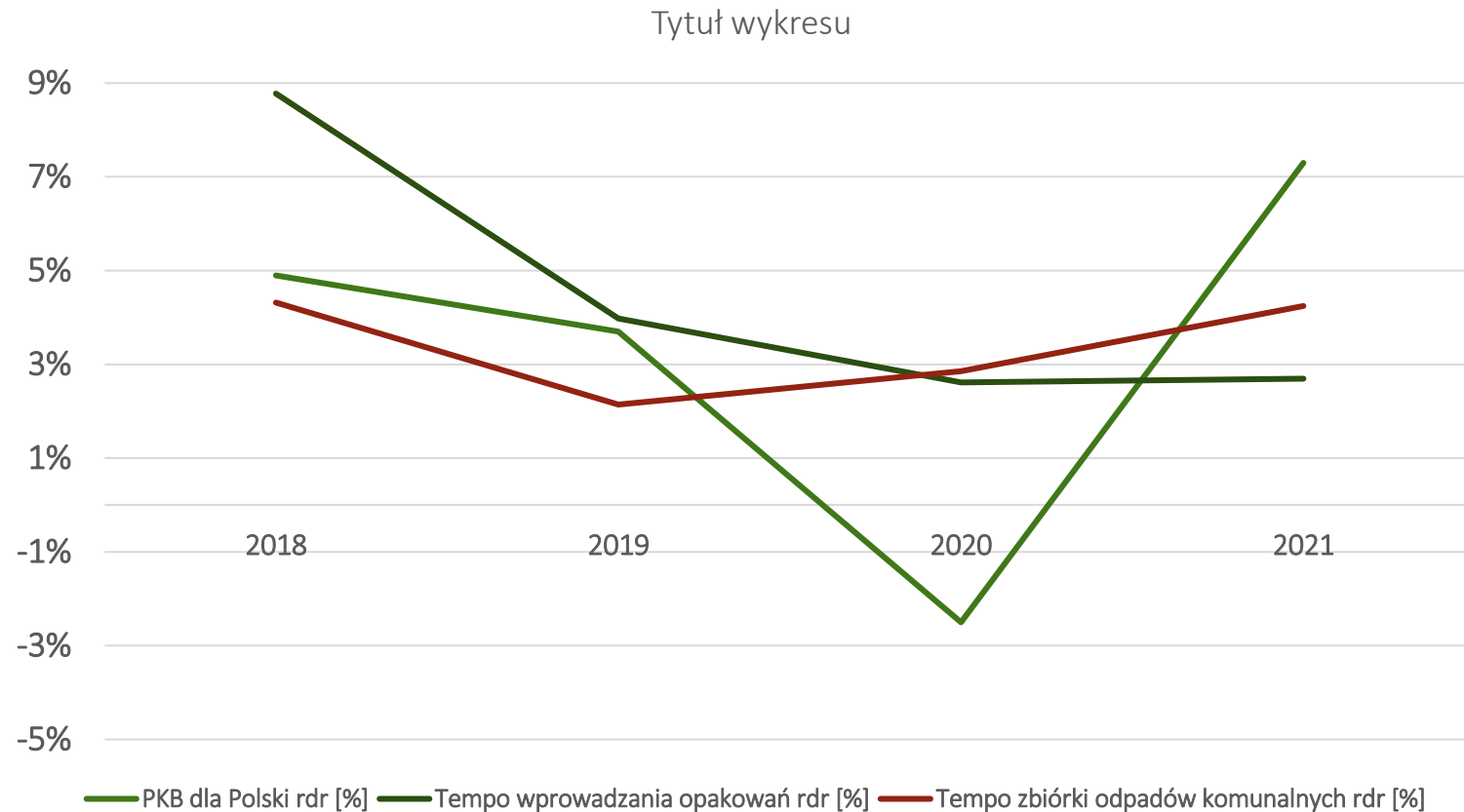
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2035	
PET WPROWADZONY	200 000	205 000	210 000	220 000	231 000	242 550	254 678	267 411	280 782	294 821	309 562	325 040	341 292	<-- 5% wzrost od 2022
PET poziom recyklingu (wymagania)	47 000	48 175	49 350	66 000	92 400	109 148	127 339	136 380	146 007	156 255	167 164	178 772	187 711	
PET zbiórk.recykling (realizacja)	100 000	105 000	110 000	120 000	126 000	132 300	138 915	145 861	153 154	160 811	168 852	177 295	186 159	<-- 5% wzrost od 2022
BILANS (przed poziomem zbiórki)	53 000	56 825	60 650	54 000	33 600	23 153	11 576	9 481	7 147	4 556	1 689	-1 477	-1 551	
PET (poziom zbiórka w %)							77%				90%			
PET (poziom zbiórka w tonach)							196 102				278 606			
BILANS I							-57 187				-109 754			
Skorygowany zbiórka (w %)					18%	18%	18%	9%	9%	9%	9%			
Skorygowany zbiórka w(tonach)				120 000	141 600	167 088	197 164	215 106	234 680	256 036	279 336			
BILANS II							1 062				730			
Wzrost w tonach					21 600	25 488	30 076	17 942	19 575	21 356	23 299			

Zrealizowanie wymogów w zakresie osiągnięcia poziomu zbiórki butelek po napojach w 2025 roku – 77% wymaga podjęcia nowych jakościowo działań – dotychczasowe niewielkie wzrosty będą z pewnością niewystarczające

Tempo wzrostu PKB dla Polski wg GUS w latach 2018-2022

- Pewna korelacja pomiędzy PKB a ilością opakowań wprowadzanych na rynek
- Silniejsza korelacja PKB vs. odpady
- Wydaje się, iż część wprowadzenia poza statystykami skoro wzrost ilości odpadów komunalnych > od wzrostu wprowadzenia

Chaos prawny

Brak Stabilizacji

Ograniczona możliwość planowania w tym finansowego

W instytucjach UE trwają prace nad rozporządzeniem PPWR – ta regulacja może zmienić bardzo dużo